

Minister Plasterk maakt 100 topmonumenten uit Wederopbouw 1940-1958 bekend

Op maandag 15 oktober maakt minister Plasterk van Cultuur tijdens een bijeenkomst voor eigenaren en vertegenwoordigers van gemeentes een lijst met honderd topmonumenten uit de Wederopbouwperiode 1940 tot en met 1958 bekend. Het betreft objecten met bijzondere architectuur of nationale herinneringswaarde die in aanmerking komen voor de status van beschermd rijksmonument. De lijst van topmonumenten is zorgvuldig voorbereid door de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM). De bijeenkomst vindt plaats in Leerhotel Het Klooster ofwel Constantinianum te Amersfoort, een van de toppers.

De wederopbouwperiode was een tijd van hard werken, inventief ontwerpen en een sterke centrale sturing. Het was een tijd van ongekende schaarste en tegelijkertijd van optimisme. Ondanks die materiaalschaarste mochten de stedenbouwkundige resultaten er zijn: goede vormgeving die innovatief en veelzijdig was met nieuwe bouwtypen, constructies en materialen. Tevens werden (inter)nationaal bekende architecten geworven. De overheid gaf bovendien subsidie om gebouwen te versieren met kunstwerken en er was veel ruimte voor groenaanleg.

Vijftig jaar later vraagt de nieuwbouw van toen om herwaardering en selectieve bescherming. Want door gebrek aan kennis en waardering dreigen monumenten in de wederopbuwwijken voorgoed te verdwijnen of onherstelbaar te worden verminkt. De aanwijzing van deze moderne monumenten kan een bijdrage leveren aan het vergroten van het draagvlak voor deze architectuur bij een breder publiek.

De monumentenselectie is grondig voorbereid door de RACM. De leidraad bij die keuzes was een tiental thema's: onderdak, verzorgingsstaat, economie, productie, techniek, verkeer, verzuiling, vorming, vrije tijd en herdenking. De selectie doet recht aan verschillende architectuurstromingen en aan de bijzonderheden van de diverse regio's. Toch is het logisch dat in deze voordracht een hoge concentratie monumenten uit het door oorlogsgeweld getroffen Rotterdam staan. En bovendien veel kerken, want die werden destijds met voorrang gebouwd om het culturele en sociale leven weer te herstellen en de geestelijke veerkracht te tonen.

Voor de zomer heeft minister Plasterk aan de Tweede Kamer gemeld dat hij honderd meest waardevolle monumenten uit de genoemde periode wil aanwijzen en dat staat als zodanig verwoord in de *Tijdelijke beleidsregel aanwijzing beschermde monumenten 2007*. Het gevolg van een aanwijzing tot monument is dat er voor wijzigingen een vergunningplicht geldt. Daar tegenover staat dat aanspraak gemaakt kan worden op financiële voorzieningen voor instandhouding van de cultuurhistorische waarden.

Om de status van rijksmonument te kunnen krijgen dient een object minstens vijftig jaar oud te zijn, vandaar het eindjaar 1958. De wederopbouw startte overigens al direct na de strijd in mei 1940. Enkele opvallende toppers zijn: het Provinciehuis in Arnhem, de Hoogovens in IJmuiden, de Adventkerk in Aerdenhout, het Groothandelsgebouw in Rotterdam, het Monument op de Dam, de Erebegraafplaats in Bloemendaal, het NS station van Zutphen en de radiotelescoop in Dwingeloo.

Minister Plasterk zal in zijn speech herinneringen ophalen aan zijn eigen jeugd in een naoorlogse wijk in Zuidwest-Den Haag.

Uitnodiging

Graag nodig ik u uit voor de bijeenkomst op 15 oktober. Het programma ziet er als volgt uit:

14.30 uur:	Ontvangst
15.00	Welkomstwoord en toelichting door Kees de Ruiter, directeur RACM
15.10	Polygoonjournaal over bouw van naoorlogse wijken in Nederland
15.15	Kees de Ruiter leidt een gesprek met de Rotterdamse cultuurwethouder Kaya, ex-rijksbouwmeester Wytze Patijn en met Jean Baptiste Benraad, directeur woningcorporatie Stadswonen Rotterdam
15.40	Muzikaal intermezzo door bekende Nederlander
15.50	Audiovisuele presentatie van de topmonumenten
16.00	Speech door minister Ronald Plasterk en de overhandiging van het RACM-boek <i>Monumenten van Herrezen Nederland</i>
16.15	Borrel
16.30	Persmoment met minister Plasterk
17.00	Optionele rondleidingen door het Constantinianum
18.00	Einde

Informatie

De bijeenkomst vindt plaats in het Constantinianum nu ROC/Asa Leerhotel Het Klooster, Daam Fockemalaan 10, 3818 KG te Amersfoort. U dient zich hiervoor aan te melden bij Marika Schnitker (033-4227556 / m.schnitker@racm.nl) of Letty Spieker (033-4227638 / l.spieker@racm.nl).

Voor meer informatie, digitale foto's en de lijst met topmonumenten (onder embargo) kunt u contact opnemen met Ben de Vries, woordvoerder RACM (030-6983475 / b.de.vries@racm.nl).

Persbericht van 8 oktober 2007